

L. dz. IRN.Rz-5144.106.2022.MN
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
z siedzibą w Przemyślu

Delegatura w Rzeszowie
35-064 Rzeszów, ul. Mickiewicza 7
tel./fax 17 853-94-61, 17 853-94-62

NIP: 795-20-71-175
Nr decyzji 23 / 2022

DECYZJA

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 2, lit. a, art.7 pkt 1, art. 89 ust. 2, art. 92 ust. 6, art. 93 ust.1 oraz art. 36 ust.1 pkt.1 oraz art. 37 a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami / t.j. Dz. U. z 2022 r, poz. 840/ oraz § 2 ust. 1 i § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich, przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków /D. U. poz. 1 609 z 2018 r. / oraz Upoważnienia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 6.06.2022 r. a także art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego, na podstawie wniosku pw. **Narodzenia Św. Jana Chrzciciela w BRZEŹNICY w sprawie konserwacji prospektu organowego w kościele parafialnym**
- nr rej. B- 303 z dn. 2. 09. 2009 r.

POZWALAM

Parafii Rzymskokatolickiej pw. Narodzenia Św. Jana Chrzciciela w BRZEŹNICY

na wykonanie niżej określonego zakresu robót: **konserwacji prospektu organowego w kościele parafialnym**

wg programu stanowiącego integralną część niniejszej decyzji, opracowanego przez mgr kons. dzieł sztuki Radomira Dawidziaka

Termin ważności pozwolenia: **31 grudnia 2027.**

Pozwolenie wydaje się z następującymi warunkami:

- przekazania nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem prac oświadczenia wykonawców o przyjęciu obowiązków wykonania prac
- zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac;
- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac;
- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac oraz opracowania wyników tych badań, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac;

- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu prac albo badań i przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac;
- dokonania odbioru częściowego i końcowego wykonanych prac konserwatorskich z udziałem wojewódzkiego konserwatora zabytków

UZASADNIENIE

W dniu 19.09.2022 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków Delegatury w Rzeszowie wpłynął wniosek Parafii Rzymskokatolickiej pw. Narodzenia Św. Jana Chrzciciela w Brzeźnicy dotyczący pozwolenia na konserwację prospektu organowego w kościele parafialnym. Prospekt organowy znajduje się w złym stanie zachowania, od czasu powstania w 1907 r nie był konserwowany. Wymaga impregnacji, uzupełnienia ubytków i rekonstrukcji zdegradowanych partii. Przedstawiony program prac uwzględnia niezbędne zabiegi konserwacji technicznej i estetycznej. Prace przywrócą prawidłowy efekt odbioru estetycznego. Załączony program prac mgr Radomira Dawidziaka spełnia wymogi konserwatorskie. Wykonanie prac jest dopełnieniem kompleksowej rewitalizacji wyposażenia i wystroju kościoła parafialnego.

Powołanie przepisów art. 6 ust. 1 pkt 2, lit. a, art.7 pkt 1, art. 89 ust. 2, art. 92 ust. 6, art. 93 ust.1 oraz art. 36 ust.1 pkt.1 oraz art. 37 a ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami / t.j. Dz. U. z 2022 r, poz. 840 / oraz § 2 ust. 1 i § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich, przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków /Dz. U. poz. 1609 z 2018 r. / powołano, gdyż zezwolenie dotyczy prac powodujących zmiany w zabytku wpisanym do rejestru (nr. rej. wyżej). Powołanie przepisów art. 89 pkt. 2, art. 92 ust. 6. art. 93 ust. 1 teź ustawy znajduje podstawę w zakresie właściwości miejscowej, rzeczowej i instancyjnej Zastępcy Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu na podstawie upoważnienia z dnia 6.06.2022 r. do rozpoznania niniejszej sprawy. Art. 104 Kpa powołano, gdyż załatwia przedmiotową sprawę.

POUCZENIE

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może być wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art.47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zgodnie z art. 127a § 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Od niniejszej decyzji przysługuje Stronom – na podstawie art. 127 § 1 i 129 § 1 i 2 kpa – za moim pośrednictwem odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Zał. Program prac

Z upoważnienia
Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
Bartosz Podubny
Zastępca
Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

I DANE INWENTARYZACYJNE:

Obiekt: Organy 11-głosowe, zbudowane w 1907 r. przez Tomasza Falla ze Szczyrzycy

Czas powstania: Prospekt organowy 1907 r.

Pochodzenie: kościół parafialny p.w. Narodzenia Św. Jana Chrzciciela z Brzeźnicy , chór –tył nawy głównej.

Własność: Parafia Rzymskokatolicka w Brzeźnicy

1. II TECHNIKA WYKONANIA:

2. Prospekt organowy Organy, neogotyck, pocz. XX w. wyk. Tomasz Fall, organmistrz w Szczyrzycu, drewno politurowane, polichromowane, pozłacane. Wym. 500 x 290 x 190 cm. Prospekt pięciosegmentowy. Dwa boczne segmenty o większych rozmiarach, ujęte pilastrami, zamknięte łukiem ostrym z maswerkiem, wimpergą i kwiatonem. Po bokach zwieńczenia, pinakle.

W centrum segment środkowy ujęty kolumienkami, z łukiem w ośli grzbiet, maswerkiem i prostymi odcinkami gzymsu. Po bokach dwa niższe segmenty zamknięte prostym gzymsem z krenelazem, kotarki w formie maswerków.

III OGÓLNY STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Do grupy zniszczeń o charakterze mechanicznym zaliczyć należy wszelkiego rodzaju pęknięcia, szczeliny czy dziury w strukturze a także ubytki polichromii wraz z zaprawą. Zniszczeniami mechanicznymi o charakterze biologicznym jest wspomniana wcześniej destrukcja drewna spowodowana działalnością owadzych szkodników drewna. Zniszczenia fizyko-chemiczne to głównie spękania spowodowane pracą podłoża w zmiennych warunkach klimatycznych cyklu rocznego. Występują one w bardzo dużym zakresie tak w obrębie samego drewna jak i w partiach polichromowanych. Także większość połączeń stolarskich uległa rozluźnieniu, a na stykach poszczególnych desek występują szczeliny, bądź też wykruszenia warstwy zaprawy wraz z oryginalną polichromią. Decydujący wpływ na obecną estetykę i stan zachowania obiektu ma mocno postępująca próchnica drewna. Ponadto złocenia przemaalowano złotem, który z czasem pociemniał, nabierając tępego, pozbawionego blasku wyrazu. Lakier zabezpieczający zmatowił się. Kolorystyka oraz ogólny wygląd obiektu uległ zafałszowaniu, tracąc swoje oryginalne wartości plastyczno-estetyczne.

\

IV PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Demontaż wszystkich elementów wystroju, demontaż struktury.
2. Wstępne oczyszczenie powierzchni ołtarza z brudu i kurzu.
3. Wykonanie odkrywek ustalających budowę stratygraficzną warstw oraz pierwotną kolorystykę obiektu.
4. Impregnacja metodą powlekania zdemontowanych elementów prospektu, wraz z elementami wystroju, po wcześniej przeprowadzonych próbach działania rozpuszczalników na warstwy malarskie. Jako impregnat proponuje się zastosowanie 10-15% roztworu Hekol 150 w Octanie Etylu z dodatkiem środka grzybo- i owadobójczego (uwzględniając konieczność sezonowania po impregnacji).
5. Proponuje się usunięcie późniejszych nawarstwień i odsłonięcie oryginalnej warstwy.
6. Usunięcie wtórnych złoceń.
7. Usunięcie późniejszych nieoryginalnych elementów drewnianych
8. Uzupełnienie dużych ubytków drewna wstawkami z drewna dobranego gatunkowo do oryginalnego. Opracowanie powierzchni wstawek.
9. Uzupełnienie większych ubytków formy rzeźbiarskiej kitem trocinowym na bazie Hekolu 150 lub masą żywiczną Akson, Araldit. Opracowanie powierzchni kitów.
10. W razie konieczności- wymiana zniszczonych elementów drewnianej struktury prospektu na nowe wykonane z drewna sezonowanego.
11. Sklejenie rozluźnionych połączeń stolarskich struktury prospektu. Do klejenia użyty zostanie klej akrylowy wkręty nierdzewne oraz kołki drewniane.
12. Bejcowanie struktury prospektów kolorze oryginalnym.
13. Założenie zapraw klejowo-kredowych i opracowanie ich powierzchni.
14. Położenie pod złączenia na poler podkładów pulmentowych.
15. Wykonanie podkładów pod złączenia w technice olejnej
16. Rekonstrukcja partii złoceń.
17. Zabezpieczenie partii złoceń w dolnej części prospektu lakierem zabezpieczającym złoto przed wytarciem.
18. Położenie izolacji szelakowej na kity kredowe w partiach polichromii.
19. Uzupełnienie ubytków polichromii (punktowanie farbami *Meimeri*) oraz wykonanie rekonstrukcji kolorystyki ołtarza w miejscach monochromatycznych przy użyciu dobranej w kolorze bejcy wraz zabezpieczeniem końcowym – lakier odporny na warunki panujące w pomieszczeniu (satyna albo błyszczący)
20. Oczyszczenie z rdzy i zabezpieczenie antykorozyjne elementów metalowych użytych do montażu prospektu (metodą mechaniczną i chemiczną : Kortamin F, farba chlorokauczukowa).
21. Montaż poszczególnych elementów prospektu przy użyciu pierwotnie stosowanych elementów metalowych. W wypadku konieczności zastosowania dodatkowych połączeń śrubowych przewiduje się użycie wkrętów nierdzewnych.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
z siedzibą w Przemyśle
Delegatura w Rzeszowie
35-064 Rzeszów, ul. Mickiewicza 7
tel./fax 17 853-94-61, 17 853-94-62
NIP: 795-20-71-175

Załącznik nr 1

do pisma / postanowienia / decyzji

L.dz. Rz- IRW 5144.106.2022.hv

z dnia 19.09.2022

mgr RADOMIR DAWIDZIAK
Artysta Pisarski
Konservator Dziej. Sztuki
ul. Słowackiego 10, 35-064 Rzeszów
tel. 17 853-94-61, 17 853-94-62
NIP: 795-20-71-175

Z upoważnienia
śląskiego Wojewódzkiego Konservatora Zabytków
Bartosz Podubny
Zastępca
śląskiego Wojewódzkiego Konservatora Zabytków